

I

*(Säädökset, jotka on julkaistava)***NEUVOSTON ASETUS (EY) N:o 323/1999,****annettu 8 päivänä helmikuuta 1999,****tietokonepohjaisten paikanvarausjärjestelmien käyttöä koskevista käyttäytymissäännöistä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2299/89 muuttamisesta**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 75 artiklan ja 84 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,noudattaa perustamissopimuksen 189 c artiklassa määrättyä menettelyä ⁽²⁾,

sekä katsoo, että

- 1) neuvoston asetus (ETY) N:o 2299/89 ⁽³⁾ on huomattavasti edistänyt rehellisten ja tasapuolisten ehtojen takaamista lentoliikenteen harjoittajille tietokonepohjaisten paikanvarausjärjestelmien, jäljempänä ”TPJ”, osalta ja sillä on näin suojattu kuluttajien etuja,
- 2) on tarpeen laajentaa asetuksen (ETY) N:o 2299/89 soveltamisalaa ja selventää sen säännöksiä, ja mainitut toimenpiteet on aiheellista toteuttaa yhteisön tasolla sen varmistamiseksi, että asetuksen tavoitteet toteutuvat kaikissa jäsenvaltioissa,
- 3) tämä asetus ei rajoita perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan soveltamista,
- 4) tämä asetus ei rajoita yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24 päivänä lokakuuta 1995 annetun

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY ⁽⁴⁾ soveltamista,

- 5) komission asetuksen (ETY) N:o 3652/93 ⁽⁵⁾ mukaisesti perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan määräykset eivät koske tietokonepohjaisten paikanvarausjärjestelmien yhteisestä hankkimisesta, kehittämisestä ja käytöstä tehtyjä sopimuksia,
- 6) on toivottavaa selventää, millä perustein emoliikenteenharjoittajaa olisi veloitettava varauksista, jotka niiden on hyväksyttävä kilpailevilta TPJ:iltä,
- 7) erityisesti kannustavien toimenpiteiden osalta sekä avoimuuden lisäämiseksi on tarpeen täsmentää sitä, millä perustein TPJ:t veloittavat osallistuvia liikenteenharjoittajia ja tilaajia niille tarjoamistaan palveluista,
- 8) on tarpeen varmistaa, että TPJ:n puolesta palveluja suorittavia kolmansia osapuolia koskevat samat veloitteet kuin ne, jotka käyttäytymissäännöt asettavat kyseiselle TPJ:lle,
- 9) käyttäytymissääntöjen sisältämiä TPJ:ien tarkastusta koskevia vaatimuksia olisi käytettävä myös direktiivin 95/46/EY mukaisten tietosuojavaatimusten valvomiseksi,
- 10) on tarpeen täsmentää käyttäytymissääntöjen mukaiset tilaajien veloitteet, jotta niiden asiakkailleen tarjoamat varauspalvelut eivät ole epätarkkoja, harhaanjohtavia tai syrjiviä,
- 11) on tarpeen nimenomaisesti säätää vastaajan oikeudesta tulla kuulluksi asioissa, joissa komissio esittää väitteitä,

⁽¹⁾ EYVL C 95, 30.3.1998, s. 27⁽²⁾ Euroopan parlamentin lausunto, annettu 15. toukokuuta 1998 (EYVL C 167, 1.6.1998, s. 293), neuvoston yhteinen kanta, vahvistettu 24. syyskuuta 1998 (EYVL C 360, 23.11.1998, s. 69) ja Euroopan parlamentin päätös, tehty 3. joulukuuta 1998 (EYVL C 398, 21.12.1998).⁽³⁾ EYVL L 220, 29.7.1989, s. 1, asetus sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (ETY) N:o 3089/93 (EYVL L 278, 11.11.1993, s. 1).⁽⁴⁾ EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31⁽⁵⁾ EYVL L 333, 31.12.1993, s. 37, asetus sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1994 liittymisasiakirjalla.

- 12) rautatieliikennepalvelujen yhdistäminen TPJ:n pääasialliseen näyttöön voi parantaa kuluttajien käytettävissä olevan tiedon laatua ja tarjota kuluttajille heidän matkajärjestelyjään koskevat parhaat vaihtoehdot,
- 13) rautatieliikenteen harjoittajiin, jotka TPJ:n pääasiallisen näytön kautta tarjoavat tiettyjä tarkoin määriteltyjä ja rajattuja palveluja, olisi sovellettava vastaavia velvoitteita kuin lentoliikenteen harjoittajiin, ja
- 14) tiettyjä käyttäytymissääntöjen määräyksiä ei tulisi soveltaa liikenteenharjoittajan tai lentoliikenteenharjoittajan ryhmän tarjoamiin tiedotus- tai jakelutoimintoihin edellyttäen, että kyseiset järjestelyt määritetään selkeästi ja jatkuvasti,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan asetus N:o 2299/89 (ETY) seuraavasti:

- 1) Korvataan 1 artikla seuraavasti:

"1 artikla

Tätä asetusta sovelletaan tietokonepohjaisiin paikanvarausjärjestelmiin, sikäli kuin niihin sisältyy lentoliikennetuotteita ja sikäli kuin rautatieliikennetuotteita on otettu mukaan niiden pääasiallisiin näyttöihin, ja kun niitä tarjotaan käytettäväksi tai käytetään yhteisön alueella, riippumatta:

- järjestelmän toimittajan asemasta tai kansallisuudesta,
- käytettävästä tietolähteestä tai asianomaisen tietojenkäsittelyn keskusyksikön sijainnista,
- niiden lentoasemien maantieteellisestä sijainnista, joiden välillä lentoliikennettä harjoitetaan."

- 2) Muutetaan 2 artikla seuraavasti:

- a) Korvataan 1 alakohta seuraavasti:

"1) 'tilaajalla' sellaista muuta henkilöä kuin kuluttajaa tai muuta yritystä kuin osallistuvaa lentoliikenteen harjoittajaa, joka käyttää TPJ:ää järjestelmän toimittajan kanssa tekemänsä sopimuksen tai muun taloudellisen järjestelyn nojalla. Taloudellisen järjestelyn katsotaan olevan olemassa, jos järjestelmän toimittajan palveluksista on suoritettu eril-

linen maksu tai jos on ostettu lentoliikennetuote."

- b) Korvataan m alakohta seuraavasti:

"m) 'kuluttajalla' henkilöä, joka haluaa tietoja lentoliikennetuotteesta tai aikoo ostaa tällaisen tuotteen henkilökohtaista käyttöä varten."

- c) Lisätään alakohdat seuraavasti:

"q) 'pelkällä rautatieliikennetuotteella' matkustajien kuljettamista kahden aseman välillä rautateitse, mukaan lukien kaikki tuotteeseen liittyvät oheispalvelut ja lisäedut, joita tarjotaan myytäväksi tai myydään tuotteeseen kiinteästi kuuluvana osana;

r) 'yhdistetyllä rautatieliikennetuotteella' edeltä käsin valmistettua pelkän rautatieliikennetuotteen ja muiden rautatieliikenteeseen kuulumattomien oheispalvelujen yhdistelmää, jota tarjotaan myytäväksi tai myydään yhteishintaan;

s) 'rautatieliikennetuotteella' sekä pelkkää että yhdistettyä rautatieliikennetuotetta;

t) 'lipulla' voimassa olevaa kuljetukseen oikeutavaa asiakirjaa tai vastaavaa muulle kuin paperille laadittua, myös sähköisessä muodossa olevaa asiakirjaa, jonka liikenteenharjoittaja tai hänen valtuuttamansa edustaja on antanut tai hyväksynyt;

u) 'päällekkäisellä varauksella' tilannetta, joka syntyy, kun kaksi tai useampia varauksia on tehty samalle matkustajalle ja kun on ilmeistä että matkustaja voi käyttää vain yhtä."

- 3) Muutetaan 3 a artikla seuraavasti:

- a) Korvataan 1 kohdan b alakohta seuraavasti:

"b) Emoliikenteenharjoittaja ei ole velvollinen maksamaan mitään tässä yhteydessä syntyviä kustannuksia lukuun ottamatta toimitettavien tietojen jäljentämisestä ja hyväksytyistä varauksista aiheutuvia kustannuksia. Tämän artiklan mukaisesti suoritettu hyväksyntä varauksesta TPJ:lle maksettava varausmaksu ei saa ylittää saman TPJ:n vastaavanlaisesta toimesta osallistuvilta liikenteenharjoittajilta laskuttamaa palkkiota."

- b) Korvataan 2 kohta seuraavasti:

"2. Tämän artiklan mukaista velvoitetta ei sovelleta kilpailevan TPJ:n hyväksi, jos 11 artiklassa

säädettyjen menettelytapojen mukaisesti on päätetty, että kyseinen TPJ ei noudata 4 a tai 6 artiklan säännöksiä emoliikenteenharjoittajan luvattomasta tiedonsaannista.”

4) Lisätään 4 artiklan 1 kohtaan alakohta seuraavasti:

”Ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa esitettyjä periaatteita sovelletaan pääasialliseen näyttöön sisällytettäviksi toimitettavien tietojen osalta rautatieliikenteen palveluihin.”

5) Lisätään 4 a artiklan kohta seuraavasti:

”4. Järjestelmän toimittajan on varmistettava, että TPJ-palveluja sen puolesta kokonaan tai osittain toimittavat kolmannet osapuolet noudattavat tämän asetuksen asianomaisia säännöksiä.”

6) Korvataan 6 artiklan 1 kohdan a alakohta seuraavasti:

”a) tunnistettavia, yksittäisiä paikanvarauksia koskevat tiedot annetaan tasapuolisesti ja ainoastaan niille lentoliikenteen harjoittajille, jotka osallistuvat paikanvarauksen tarkoitamaan palveluun sekä paikanvarauksen järjestäneille tilaajille;

järjestelmän toimittajan valvonnassa olevat tunnistettavia, yksittäisiä paikanvarauksia koskevat tiedot on tallennettava erikseen (offline) 72 tunnin kuluessa sen jälkeen kun yksittäisen paikanvarauksen viimeinen käsittelyvaihe on saatu päätökseen, ja tiedot on tuhottava kolmen vuoden kuluessa. Näitä tietoja voidaan antaa käyttöön vain laskutusta koskevan riidan johdosta.”

7) Muutetaan 6 artiklan 1 kohdan b alakohta seuraavasti:

a) korvataan ii alakohta seuraavasti:

”ii) nämä tiedot voivat kattaa ja pyynnöstä niiden on katettava kaikki osallistuvat lentoliikenteen harjoittajat ja/tai tilaajat, mutta ne eivät saa sisältää mitään suoraa tai epäsuoraa yksittäistä matkustajaa tai yrityskäyttäjää koskevaa tunnistetta tai häntä koskevia henkilötietoja;”

b) lisätään kohdat seuraavasti:

”iv) tietojen on pyynnöstä oltava osallistuvien lentoliikenteen harjoittajien ja tilaajien saatavilla sekä kattavasti että valikoivasti niiden markkinoiden osalta, joilla ne toimivat;

v) lentoyhtiöiden ja/tai tilaajien ryhmällä on oikeus ostaa tietoja yhteistä tiedonkäsittelyä varten.”

8) Kumotaan 6 artiklan 4 ja 5 kohta.

9) Lisätään artikla seuraavasti:

”9 a artikla

1. a) Tilaajan on TPJ:n sisältämien tietojen osalta käytettävä puolueetonta näyttöä 5 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdan mukaisesti, jollei muunlainen näyttö ole tarpeen kuluttajan ilmaiseman toiveen täyttämiseksi.

b) Tilaaja ei saa käsitellä TPJ:n sisältämiä tietoja niin, että se johtaa tietojen esittämiseen kuluttajalle epätarkalla, harhaanjohtavalla tai syrjivällä tavalla.

c) Tilaajan on tehtävä varaukset ja annettava liput käytetyn TPJ:n sisältämien tietojen mukaisesti tai kyseisen lentoliikenteen harjoittajan hyväksymällä tavalla.

d) Tilaajan on ilmoitettava kullekin kuluttajalle kaikki reitin varrella tapahtuvat koneenvaihdot, aikataulunmukaisten välilaskujen lukumäärä, lennosta todellisuudessa vastaava lentoliikenteen harjoittaja ja kaikki esitetyn matkasuunnitelman edellyttämät lentotason vaihdot siltä osin kun nämä tiedot ovat TPJ:ssä. Tilaajan on ilmoitettava kuluttajalle järjestelmän toimittajan nimi ja osoite, tietojen käsittelyn tarkoitus, yksittäisten tietojen säilyttämisaika ja tietojen kohteena olevan henkilön mahdollisuudet käyttää oikeuttaan päästä niihin.

e) Kuluttajalla on oikeus milloin hyvänsä saada tuloste TPJ-näytöstä tai hänelle on annettava pääsy rinnakkaiseen TPJ-näyttöön, joka sisältää samat tiedot kuin tilaajalla oleva näyttö.

- f) Henkilöllä on korvauksetta oikeus tosiasiallisesti päästä itseään koskeviin tietoihin riippumatta siitä, ovatko tiedot TPJ:n vai tilaajan tallentamia.

2. Tilaajan on käytettävä TPJ:n jakelutoimintoja liitteen II mukaisesti.”

10) Korvataan 10 artiklan 1 ja 2 kohta seuraavasti:

- ”1. a) Järjestelmän toimittajan osallistuvalla lentoliikenteen harjoittajalta perimien maksujen on oltava syrjimättömiä, tarkoituksenmukaisesti muodostettuja sekä kohtuullisia suhteessa tarjotun ja käytetyn palvelun kustannuksiin ja niiden on erityisesti oltava samat samantasoisista palveluista.

TPJ:n palvelujen laskutuksen on oltava riittävän tarkasti eriteltyä, jotta osallistuvat lentoliikenteen harjoittajat voivat todeta tarkasti, mitä palveluja on käytetty ja millaisia maksuja niistä on peritty; vähimmäisvaatimuksena on, että varausmaksuista kirjoitettujen laskujen on sisällettävä kustakin reittiosuudesta seuraavat tiedot:

- TPJ-varauksen tyyppi,
- matkustajan nimi,
- maa,
- toimiston IATA/ARC-laskutustunnus,
- kaupunkitunnus,
- reittiosuuden kaupunkipari,
- varauspäivä (tapahtuman päivämäärä),
- lentopäivä,
- lennon numero,
- tilakoodi (varauksen status),
- palvelun tyyppi (palveluluokka),
- matkakuvaus-varaustunnus (PNR),
- varaus/peruutusosoitin.

Laskutustiedot on tarjottava magneettitallenteena. Lentoliikenteen harjoittajan valitsemassa muodossa toimitettavista laskutustiedoista perittävä maksu ei saa ylittää itse tallenteesta sekä sen kuljettamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Osallistuvalla lentoliikenteen harjoittajalla on oltava mahdollisuus saada tieto silloin, kun tehdään varaus tai suoritetaan toimi, josta

veloitetaan varausmaksu. Jos lentoliikenteen harjoittaja haluaa saada nämä tiedot, sille on tarjottava mahdollisuus peruuttaa kyseinen varaus tai toimi, jollei sitä ole jo hyväksytty. Jos varaus peruutetaan, lentoliikenteen harjoittajalta ei saa periä maksua tällaisesta varauksesta tai toimesta.

- b) Järjestelmän toimittajan tilaajalta perimien laitevuokrien tai muista palveluistaan perimien maksujen on oltava syrjimättömiä, tarkoituksenmukaisesti muodostettuja sekä kohtuullisia suhteessa tarjotun ja käytetyn palvelun kustannuksiin ja niiden on erityisesti oltava samat samantasoisista palveluista. Järjestelmän toimittajien vuokranalennusten tai provisiomaksujen muodossa tilaajille myöntämiä tuottavuuteen perustuvia etuja pidetään järjestelmän toimittajan jakelulukustannuksina, ja niiden on perustuttava lippuun merkittyihin reittiosuuksiin. Jos järjestelmän toimittaja ei ole liitteen II 5 kohdan mukaisesti tietoinen siitä, onko lippu annettu vai ei, sillä on oikeus luottaa tilaajan antamaan lippujen numeroa koskevaan ilmoitukseen.

TPJ:n palvelujen laskutuksen on oltava riittävän tarkasti eriteltyä, jotta tilaajat voivat todeta tarkasti, mitä palveluja on käytetty ja millaisia maksuja niistä on peritty.

2. Järjestelmän toimittajan on pyynnöstä toimitettava asianomaisille osapuolille, kuluttajat mukaan lukien, yksityiskohtaiset tiedot nykyisistä menettelyistä, maksuista ja järjestelmän tarjoamista mahdollisuuksista, mukaan lukien liittymät sekä tietojen muokkaus- ja näyttöperusteet. Tietojen on oltava kuluttajille maksuttomia ja niiden on koskettava henkilökohtaisten tietojen käsittelyä. Tämä säännös ei kuitenkaan velvoita järjestelmän toimittajaa antamaan omistusoikeuden kohteena olevia, kuten ohjelmistoa koskevia tietoja.”

11) Korvataan 19 artiklan 1 kohta seuraavasti:

”1. Ennen 11 tai 16 artiklassa tarkoitettua päätöksen tekemistä komission on varattava niille yrityksille tai yritysten yhteenliittymille, joita asia koskee, tilaisuus tulla kuulluiksi asioissa, joissa komissio esittää tai on esittänyt väitteitä.”

12) Korvataan 21 artikla seuraavasti:

"21 artikla

1. Asetuksen 5 artiklan, 9 artiklan 5 kohdan ja liitteiden säännökset eivät koske TPJ:ää, jota lentoliikenteen harjoittaja tai lentoliikenteen harjoittajien ryhmä käyttää

a) omassa yhdessä tai useammassa toimistossaan ja myyntitiskeillä, jotka on selvästi tunnistettavissa tällaisiksi,

tai

b) tietojen toimittamiseen ja/tai jakelutoimintojen tarjoamiseen yleisen televerkon kautta siten, että tietojen toimittaja tai toimittajat voidaan selvästi ja koko ajan tunnistaa.

2. Jos lentoliikenteen harjoittaja suorittaa suoraan varauksen, sitä koskevat 9 a artiklan d ja f kohdan säännökset."

13) Korvataan 21 a artiklan 1 kohta seuraavasti:

"1. Järjestelmän toimittajan on varmistettava, että riippumaton tarkastaja varmistaa kalenterivuositain, että sen TPJ on teknisesti 4 a ja 6 artiklan mukainen. Tarkastaja on sen vuoksi milloin hyvänsä päästettävä tutustumaan niissä tietokoneissa tai tietokonejärjestelmissä käytettyihin ohjelmiin, komentoihin, toimintoihin ja suojatoimiin, joiden avulla järjestelmän toimittaja toimittaa jakelutoimintonsa. Kunkin järjestelmän toimittajan on luovutettava komissiolle tarkastajansa kertomus tarkastuskäynnistä ja havainnoista neljän kuukauden kuluessa kyseessä olevan kalenterivuoden päättymisestä. Komissio tutustuu kertomukseen selvittääkseen, onko sen syytä toteuttaa 11 artiklan 1 kohdan mukaisia toimenpiteitä."

14) Lisätään artikla seuraavasti:

"21 b artikla

1. Tämän asetuksen säännöksiä on tämän artiklan mukaisesti sovellettava rautatieliikennetuotteiden sisällyttämiseen.

2. Järjestelmän toimittaja voi päättää sisällyttää rautatiepalvelut TPJ:nsä pääasialliseen näyttöön.

3. Jos järjestelmän toimittaja päättää sisällyttää rautatieliikennetuotteet TPJ:nsä pääasialliseen näyttöön, sen on sisällytettävä siihen tietyt tarkkaan määritellyt rautatieliikenteen palvelut 3 artiklan 2 kohdassa esitettyjen periaatteiden mukaisesti.

4. Rautatieliikenteen harjoittajaa pidetään käyttäytymissääntöjä sovellettaessa tarpeen mukaan joko osallistuvana liikenteenharjoittajana tai emoliikenteenharjoittajana, jos sillä on järjestelmän toimittajan kanssa sopimus tuotteidensa jakelusta TPJ:n pääasiallisen näytön kautta tai jos sen oma varausjärjestelmä on TPJ sellaisena kuin se on määritelty 2 artiklan f kohdassa. Näitä tuotteita on 5 kohdan mukaisesti kohdeltava samoin kuin lentoliikennetuotteita, ja ne on sisällytettävä pääasialliseen näyttöön käyttäytymissääntöjen liitteessä I olevien perusteiden mukaisesti.

5. a) Soveltaessaan liitteessä I olevien 1 ja 2 kohdan säännöksiä rautatieliikenteen palveluihin järjestelmän toimittajan on mukautettava pääasiallisen näytön ryhmittelyperiaatteita ottaakseen asianmukaisesti huomioon kuluttajien tarpeet saada riittävästi tietoa sellaisista rautatiematkoista, jotka ovat lentomatkojen kilpailukykyinen vaihtoehto. Erityisesti järjestelmän toimittajat voivat rinnastaa rautatiematkat, joiden aikana tehdään rajoitettu määrä lyhytaikaisia pysähdyksiä, suoriin välilaskuttomiin lentoihin.

b) Järjestelmän toimittajien on määriteltävä selkeät perusteet, joiden mukaan tätä artiklaa sovelletaan rautatiematkoihin. Näiden perusteiden on katettava matkan kokonaiskesto ja otettava huomioon tarve välttää liiallinen näytön tukkeutuminen. Kyseiset perusteet on toimitettava komission tiedoksi vähintään kaksi kuukautta ennen niiden soveltamista.

6. Tätä artiklaa sovellettaessa kaikkien 'lentoja' koskevien viittausten katsotaan sisältävän viittauksen 'junamatkoihin', ja 'lentoliikennetuotteita' koskevien viittausten katsotaan sisältävän viittauksen 'rautatieliikennetuotteisiin'.

7. Komission 23 artiklan 1 kohdan mukaisesti antamassa kertomuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota tämän artiklan soveltamista koskevaan arviointiin."

15) Korvataan 22 artiklan 1 kohta seuraavasti:

"1. Tämä asetus ei rajoita direktiivin 95/46/EY (*) noudattamiseksi annettua kansallista lainsäädäntöä, joka koskee turvallisuutta, yleistä järjestystä ja tietosuojatoimenpiteitä.

(*) EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31."

16) Korvataan 23 artikla seuraavasti:

”23 artikla

Viimeistään kahden vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta komissio laatii asetuksen soveltamisesta kertomuksen, jossa muun muassa otetaan huomioon taloudellinen kehitys asianomaisilla markkinoilla. Kertomus voi sisältää ehdotuksia tämän asetuksen tarkistamiseksi.”

17) Korvataan asetuksen liite liitteillä I ja II, jotka ovat tämän asetuksen liitteessä.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*, lukuun ottamatta asetuksen (ETY) N:o 2299/89 uutta 10 artiklan 1 kohdan b alakohtaa, jonka säännökset tulevat voimaan kuusi kuukautta tämän asetuksen julkaisemisen jälkeen.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 8 päivänä helmikuuta 1999.

Neuvoston puolesta

O. LAFONTAINE

Puheenjohtaja

LIITE

"LIITE I

Sellaisten lentojen (¹⁾, ryhmittelyperusteet pääasiallisella näytöllä, joilla tarjotaan pelkkiä lentoliikennetuotteita

1. Jollei kuluttaja yksittäistapauksessa toisin pyydä, toivotun päivän tai toivottujen päivien lentovaihtoehdot on esitettävä pääasiallisella näytöllä seuraavassa järjestyksessä:
 - i) kaikki suorat, välilaskuttomat lennot kyseisten kaupunkiparien välillä,
 - ii) kaikki muut suorat kyseisten kaupunkiparien väliset lennot, joihin ei kuulu koneen- tai junanvaihtoja,
 - iii) liityntälennot.
2. Kuluttajalle on pyynnöstä annettava ainakin mahdollisuus saada pääasiallinen näyttö, jossa tiedot on ryhmitelty lähtö- tai saapumisaikojen ja/tai matkan keston mukaan. Ellei kuluttaja toisin pyydä, tiedot on ryhmiteltävä pääasiallisella näytöllä i luetelmakohdassa tarkoitettujen lentojen osalta lähtöajan sekä ii ja iii luetelmakohdassa tarkoitettujen lentojen osalta matkan keston mukaan.
3. Jos järjestelmän toimittaja esittelee jotakin kaupunkiparia koskevien tietojen yhteydessä jonkin muun kuin osallistuvan lentoliikenteen harjoittajan aikatauluja tai hintoja, esittelemättä kuitenkaan välttämättä kaikkien tällaisten lentoliikenteen harjoittajien tietoja, tiedot on esitettävä tarkasti, harhaan johtamattomina ja mitään näytössä näkyvää liikenteen harjoittajaa syrjimättä.
4. Jos tiedot suorien reittilentojen määrästä ja niillä liikennöivistä lentoyhtiöistä eivät järjestelmän toimittajan tietien ole täydelliset, tästä on selvästi mainittava kyseisessä näytössä.
5. Muut kuin reittilennot on osoitettava selkeästi.
6. Lennot, joihin kuuluu välilaskuja, on osoitettava selkeästi.
7. Jos lennot suorittaa joku muu lentoliikenteen harjoittaja kuin se, jota annettu lentoyhtiötunnus tarkoittaa, on lennosta tosiasiallisesti vastaava lentoliikenteen harjoittaja ilmoitettava selvästi. Tämä vaatimus koskee kaikkia tapauksia lyhytaikaisia erikoisjärjestelyjä lukuun ottamatta.
8. Järjestelmän toimittaja ei saa käyttää pääasiallisen näytön näyttötilaa niin, että jokin matkavaihtoehto tulee liiallisesti esille tai että esitellään epätarkoituksenmukaisia matkavaihtoehtoja.
9. Jollei 10 kohdassa toisin säädetä, noudatetaan seuraavia määräyksiä:
 - a) suorien lentojen osalta lento saa esiintyä pääasiallisella näytöllä vain kerran,
 - b) useista reittiosuuksista koostuvissa lennoissa, joihin kuuluu koneenvaihto, kukin lentojen yhdistelmä saa esiintyä pääasiallisella näytöllä vain kerran,
 - c) lentoja, joihin kuuluu koneenvaihto, on pidettävä liityntälentoina, ja ne on näytöllä esitettävä sellaisina niin että kullekin koneenvaihtoa edellyttävälle reittiosuudelle varataan oma rivinsä.

Jos lentoja kuitenkin liikennöi sama lentoliikenteen harjoittaja käyttäen samaa lennon numeron ja kyseinen lentoliikenteen harjoittaja vaatii vain yhden kupongin ja yhden varauksen, TPJ:n olisi tuotettava vain yksi kuponki ja veloitettava vain yhdestä varauksesta.
10. 1) Jos osallistuvilla lentoliikenteen harjoittajilla on yhteisyritys tai muita sopimusjärjestelyjä, joiden nojalla niistä kahden tai useamman on vastattava itsenäisesti jollekin lennolle tai lentojen yhdistelmälle tarkoitettujen lentoliikennetuotteiden tarjoamisesta ja myynnistä, 9 kohdassa käytettyjä termejä "lento" (kun kyse on suorista lennoista) ja "lentojen yhdistelmä" (kun kyse on useista reittiosuuksista koostuvasta lennosta) on tulkittava siten, että kullakin näistä lentoliikenteen harjoittajista, kuitenkin enintään kahdella, on oikeus erilliseen näyttöön, jossa käytetään sen omaa liikenteen harjoittajan osoittavaa tunnusta.
- 2) Jos osallisina on enemmän kuin kaksi lentoliikenteen harjoittajaa, lentoa tosiasiallisesti liikennöivän lentoliikenteen harjoittajan on nimettävä ne kaksi lentoliikenteen harjoittajaa, jotka saavat käyttää 1 alakohdassa tarkoitettua poikkeusta. Jos liikennöivä lentoliikenteen harjoittaja ei ole antanut riittäviä tietoja näiden kahden nimettävän lentoliikenteen harjoittajan yksilöimiseksi, järjestelmän toimittajan on nimettävä nämä lentoliikenteen harjoittajat syrjimättömällä tavalla.

(¹) Kaikki tässä liitteessä olevat viittaukset "lentoihin" ovat 21 b artiklan 6 kohdan mukaisia.

11. Pääasiallisella näytöllä on mahdollisuuksien mukaan oltava tiedot liityntälentoista osallistuvien lentoliikenteen harjoittajien reittilennoille, jotka koostuvat vähintään yhdeksästä vaihtopisteestä. Järjestelmän toimittajan on hyväksyttävä osallistuvan lentoliikenteen harjoittajan pyyntö sisällyttää tietoihin muu kuin suora lento, jos lennon pituus on enintään 130 prosenttia asianomaista kahden lentoaseman välisestä isoympyräetäisyydestä, paitsi jos tämä merkitsisi sellaisten lentojen jättämistä pois, joissa matkan kesto on lyhyempi. Vaihtopisteitä, joiden välinen matka on yli 130 prosenttia edellä tarkoitettusta isoympyräetäisyydestä, ei tarvitse käyttää.

LIITE II

Jakelutoimintojen käyttö tilaajien toimesta

1. Tilaajan on pidettävä tarkkaa kirjanpitoa, joka kattaa kaikki TPJ:n avulla tehdyt varaukset. Siihen on sisällyttävä lentojen numerot, varausnumerot, matkapäivä, lähtö- ja saapumisajat, reittiosuuksien status, matkustajien nimet ja nimikirjaimet sekä heidän yhteystietonsa ja/tai puhelinnumerosa ja lipun status. Tilaa varattaessa tai peruutettaessa tilaajan on varmistettava, että käytettävä varustunnus vastaa matkustajan maksamaa kuljetusmaksua.
2. Tilaaja ei saisi tehdä tarkoituksella päällekkäisiä varauksia samalle matkustajalle. Jos asiakkaan valitsemalla lennolla ei ole käytettävissä vahvistettua tilaa, matkustaja voidaan sijoittaa mainitun lennon odotuslistalle (jos odotustila on käytettävissä), ja hänen varauksensa voidaan vahvistaa vaihtoehdoiselle lennolle.
3. Jos matkustaja peruuttaa varauksen, tilaajan on heti vapautettava kyseinen tila.
4. Jos matkustaja muuttaa matkasuunnitelmaa, tilaajan on huolehdittava siitä, että kaikki tilat ja lisäpalvelut peruutetaan uusia varauksia tehtäessä.
5. Tilaajan on mahdollisuuksien mukaan pyydyttävä tai käsiteltävä kaikki tiettyä matkasuunnitelmaa koskevat varaukset ja niiden myöhemmät muutokset saman TPJ:n kautta.
6. Tilaaja saa pyytää tai myydä lentoyhtiön tilaa vain kuluttajan sitä pyytäessä.
7. Tilaajan on varmistettava, että lippu annetaan kunkin reittiosuuden varauksen statuksen ja sovellettavan aikarajan mukaisesti. Tilaaja ei saa antaa lippua, joka osoittaa lopullisen varauksen ja tietyn lennon, ellei tällaiseen varaukseen ole saatu vahvistusta.”